روزنامه شرق

پنجشنبه ۳۰ شهریور ۱۳۹۱ • ۳ ذی‌القعده ۱۴۳۳ • ۲۰ سپتامبر ۲۰۱۲ • سال دهم

شماره پیاپی ۱۶۳۱ • شماره ۷۰۷ دوره جدید • ۱۲صفحه+۳۲صفحه ضمیمه • ۱۰۰۰ تومان

مقام معظم رهبری:

ایران به برکت حضور مردم حرف هیچ ابرقدرتی را قبول نمی‌کند

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری: رهبر انقلاب اسلامی، سه‌شنبه شب در دیدار هزاران نفر از نیروهای مسلح منطقه شمال کشور و خانواده‌های آنان، با استناد به «گسترش روزافزون ریشه‌ها، استحکام بدنه شجره طیبه انقلاب اسلامی و سرسبزی و پیشرفت‌های...

صفحه ۲

تلاش روسیه به نتیجه رسید

گفت‌وگوی «اشتون» با وزرای خارجه ۱+۵ در «نیویورک»

ایسنا: «کاترین اشتون» و «سعید جلیلی» سه‌شنبه گذشته برای اولین بار پس از سه ماه در تلاش برای احیای گفت‌وگوها درباره برنامه هسته‌ای ایران در استانبول دیدار کردند. روزنامه نیویورک‌تایمز، با اشاره به این خبر افزود: نشست میان کاترین اشتون رییس سیاست خارجی اتحادیه...

صفحه ۲

«صالحی» با «مرسی» مذاکره کرد

مانع تازه؛ سر راه بازگشایی سفارتخانه‌ها

صفحه ۲

بازهم «حسینی» آمد، «بهمنی» نیامد

مجلس در جست‌وجوی متهم بازار «ارز»

عکس: ایرنا

گروه سیاسی، سروش فرهادیان: جلسه تمام شد؛ جلسه شروع شد. جلسه نخست علنی نبود، جلسه دوم علنی بود. هم جلسه نخست ارزی بود، هم جلسه دوم. وزیر اقتصاد و وزیر نفت در جلسه نخست حاضر شدند. وزیر نفت رفت و وزیر اقتصاد ماند برای جلسه دوم. به رسم سه جلسه گذشته مجلس.

پایان ضرب‌الاجل؛ گروگانی آزاد نشد

درست در روزی که ضرب‌الاجل یک‌هفته‌ای مجلس به دولت برای سروسامان دادن به بازار ارز تمام شد مجلس از صبح تا آخر درگیر ارز شد. نه اینکه در پایان این ضرب‌الاجل کاهش قیمت ارز چنان گروگانی آزاد شده باشد، نه! دلار و پوند و یورو کار خودشان را می‌کردند و همچنان بالا می‌پریدند؛ یکی از همان جلسه‌های در راستای استراتژی «جلسه برای جلسه». از همان جلسه‌هایی که قیمت ارز پس و پیش آنها بالا رفته که پایین نیامده. ورژن جدید جلسه‌های مجلس با وزیران اقتصادی دولت همزمان شده بود با پایان ضرب‌الاجل ارزی مجلس به دولت. ضرب‌الاجلی که از همان ابتدا آنقدر نصفه و نیمه بود که خود نمایندگان هم یکی در میان آن را به یاد نداشتند. قرار بود روز گذشته وزیر اطلاعات و رییس بانک مرکزی هم در نشست غیرعلنی مجلس شرکت کنند. وزیر اطلاعات که نیامد. روی رییس بانک مرکزی را هم که این روزها کدام نماینده مجلس دیده و کدام نماینده کلامش را شنیده. «محمود بهمنی» چنان در مجلس نیست شده که دلار با نرخ دولتی ۱۲۲۶ تومان در بازار. جلسه غیرعلنی دیروز مجلس ۱۵۰ دقیقه‌ای زمان برد. اول «بهروز مرادی» معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهوری بعد «رستم قاسمی» وزیر نفت و در نهایت «شمس‌الدین حسینی» وزیر امور اقتصاد و دارایی از رابطه فروش نفت، بازار ارز و قیمت دلار گفتند. نمایندگان می‌گفتند که وزیران در این جلسه تنها گزارشی ارایه دادند و خبری از بسته‌ای برای کنترل بازار نبوده. گویا وزیر نفت از افزایش صادرات نفت و درآمدهای نفتی طی ماه جاری نسبت به مردادماه خبر داده است. قاسمی گفته که در روزهای نخست اعمال تحریم‌ها میزان صادرات نفتی جمهوری اسلامی نزدیک به ۶۰۰هزار بشکه در روز کاهش پیدا می‌کند اما الان با پیدا کردن راه‌هایی برای دور زدن تحریم‌ها به دو برابر رسیده است. بنا بر اعلام نمایندگان، رستم قاسمی از افزایش صادرات در شهریورماه گفته و همچنین از تامین کشتی‌ها و نفتکش‌ها برای صادرات نفت به سایر کشورها. مرادی، هم توضیحاتی درمورد بودجه جاری و عمرانی داده است، وزیر اقتصاد هم از متعادل شدن بازار ارز در روزهای آینده. این اما پایان روز ارزی مجلس نبود. هنوز میداندار وزیر اقتصاد شروع نشده بود.

میهمان رکوردشکن مجلس

وزیر اقتصاد دیروز رکورد شکست؛ هم رکورد گرفتن کارت زرد دوم توسط یک وزیر از مجلس، هم رکورد حضور مداوم در جلسه‌های مجلس. روز گذشته جلسه دوم که شروع شد، لاریجانی توانست به سختی از تذکرها بگذرد تا مانند جلسه یکشنبه وقت کم نیاید و کار به رای‌گیری برای پاسخ دادن حسینی به سوال نمایندگان نکشد. چه آنکه جو مجلس چنان بود که نمایندگان احتمال رای منفی دوباره به تمدید جلسه سوال را کم نمی‌دانستند. اگر این‌گونه می‌شد وزیر اقتصاد که میهمان هرروزه مجلس است کار پاسخش به یکشنبه بعد هم می‌کشید و چنان رکورد حضور مداوم یک وزیر در مجلس به شمس‌الدین حسینی می‌رسید که کسی فکر شکستن آن را هم نکند؛ هرچند همین الان هم کسی را نه یارای شکستن این رکورد است و نه سودای آن. نادران سوالش را طرح کرد و از سرنوشت بمب ارزی دولت که رحیمی هشتم اسفند ۹۰ وعده داده بود پرسید. همزمان با شروع صحبت‌های نادران صفحه تلویزیون‌های مجلس به دو قسمت مساوی تقسیم شدند؛ در یک طرف چهره نادران بود و در طرف دیگر وزیر اقتصاد. اولی می‌گفت و دومی می‌شنید. اما چه گفتن و چه شنیدنی.

وزیر چنان در صندلی‌اش لم داده بود که در سرمای یک روز زمستانی کسی زیر یک کرسی؛ لابد با صندلی‌ها احساس راحتی و قرابت می‌کرد؛ حق دارد شاید. در یک هفته گذشته پنج‌باری راهش به مجلس رسیده و دست‌کم سه بار وارد پارلمان شده. پیش از این هم که کم در این صندلی‌های سبزرنگ جابه‌جا نشده.

از زمان استیضاحش در رابطه با پرونده اختلاس ۳۰۰۰میلیارد تومانی بگیرید تا احضارهای پی‌درپی‌اش به مجلس بعد از بالا گرفتن روزافزون قیمت ارز. وزیر اقتصاد با لبخندی ویژه حرف‌های نادران را گوش می‌داد؛ یکی در میان البته؛ از میان مراجعاتش که دیروز خیلی هم پر تعداد نبود. گفتن نادران اما بیشتر به حرص خوردن می‌ماند. می‌گفت و رگ گردنش برآمده‌تر می‌شد. هرچه رگ گردن نادران بیشتر بیرون می‌زد لبخند وزیر اقتصاد پررنگ‌تر به چشم می‌آمد. تا اینکه نوبت به وزیر اقتصاد رسید. کارگردان تلویزیون مجلس اما کارش را ادامه داد. تصویر تغییری نکرد فقط جای گوینده و شنونده جابه‌جا شد. همزمان با توضیح وزیر، نادران را هم گاه و بی‌گاه به تصویر می‌کشید. حسینی خداوند را شکر کرد که «توفیق» حضور در مجلس را به او اعطا کرده است. چنان شکری کرد که هرکس آن لحظه از در مجلس رد می‌شد گمان می‌کرد این نخستین‌باری است که وزیر اقتصاد به مجلس آمده. حسینی رو به نمایندگان سیر قانون شرح داد. چنان معلمی که جزوه می‌گوید. فقط مشکلش این بود که کسی نمی‌نوشت؛ لابد چون امتحانی در کار نبود. او توضیح داد که بر اساس قانون پولی و مالی کشور، تدوین مقدار معاملات ارزی و تعیین و تزریق نرخ ارز به حوزه مسوولیت او مربوط نیست و در حیطه وظایف بانک مرکزی است. چهره نادران لحظه به لحظه «گر»گرفته‌تر می‌شد آنقدر که گرمایش را می‌شد از جایگاه خبرنگاران احساس کرد. با بهت و حیرت وزیر را نگاه می‌کرد که از یکشنبه تا چهارشنبه حرف جدیدی برای گفتن جور نکرده است و همان حرف‌های سه روز پیش را برای نمایندگان تکرار می‌کند. البته در جلسه یکشنبه، نمایندگان بیشتری به حرف‌های او توجه می‌کردند. هر طرف مجلس را که نگاه می‌کردی چند نماینده‌ای «برای خودشان» بودند. گروهی در مقابل یکی از درهای پارلمان که تردد از آن صورت نمی‌گیرد روی زمین نشسته بودند و جلسه درون فراکسیونی داشتند. نمایندگان یک استان غربی هم در نقطه دیگری دورهم روی زمین نشسته بودند. تعداد زیادی هم به پاسخگویی تلفن‌های عقب‌افتاده‌ای که جلسه غیرعلنی روی دستشان گذاشته بود مشغول بودند. مشتری‌های قدم زدن در انتهای مجلس هم ترک عادت که نکرده بودند، پس راه می‌رفتند و راه می‌رفتند. از این طرف مجلس به آن طرف و بعد از آن طرف به این طرف. حسینی مانند جلسه قبل تکرار کرد که اگر او به سوال نمایندگان پاسخ دهد «استقلال» بانک مرکزی زیر سوال می‌رود تا باز هم نبود رییس بانک مرکزی را به رخ نمایندگان بکشد. خیالش راحت بود که از محمود بهمنی خبری نیست که حرفی بزند و چیزی بگوید. این روزها تاکتیک سکوت ارزی دولت بر محور بهمنی می‌چرخد. احمدی‌نژاد هر وزیری را نمایندگان بخواهند روانه مجلس می‌کند اما رییس بانک مرکزی را نه. سایر اعضای کابینه هم چنان رفتار می‌کنند که انگار کلید گنج ارز در اختیار رییس بانک مرکزی است و فقط او محرم است و بس. حسینی تاکید کرد که «فاش» می‌گوید سوال از او در مورد ارز «وجهه» ندارد و دوباره گفت که «معذورم» و سخنانش را با ساختن شعری تمام کرد تا کنایه‌هایش به رییس بانک مرکزی را تکمیل کرده باشد: «در همه دیر مغان نیست چو من شیدایی/اما افسوس که باده در جایی گرو است و دفتر جایی». شعرخوانی حسینی اما دل نادران را نرم نکرد. چنانکه رایزنی‌های روز گذشته محمدحسن ابوترابی نایب‌رییس مجلس هم بر نادران چندان اثری نگذاشته بود. تا تریبون نادران باز شد بانگ زد که مجلس جای تدریس آیین‌نامه توسط وزیر نیست و گفت که اخیرا باب شده که احمدی‌نژاد مفسر قانون باشد و وزیرانش هم مانند او.

> **نکته**
>
> تاکتیک سکوت ارزی دولت بر محور بهمنی می‌چرخد. احمدی‌نژاد هر وزیری را بخواهند روانه مجلس می‌کند اما رییس بانک مرکزی را نه. سایر اعضای کابینه هم چنان رفتار می‌کنند که انگار کلید گنج ارز در اختیار رییس بانک مرکزی است

بعد هم شروع کرد به طعنه زدن راجع به «بمب ارزی»ای که «محمدرضا رحیمی» معاون اول رییس‌جمهوری هشتم اسفند سال گذشته برای سروسامان دادن به بازار ارز ترکیدنش را وعده داده بود. همان بمبی که نترکیدنش باعث کشیده شدن وزیر به صحن مجلس شد. نادران خطاب به حسینی به کنایه گفت که بمب ارزی دولت مثل بمب «عباس میرزا» عمل کرده است. هرچند که او نام «عباس میرزا» را به جای حاج‌میرزا آغاسی گفت. بعد هم نادران در میان احسنت‌های نمایندگان، وزیر اقتصاد را خطاب قرار داد که آن موقع که نقدینگی را از ۶۵هزارمیلیارد تومان به بیش از ۳۵۰هزارمیلیارد تومان افزایش می‌دادند یا آن‌وقت که درآمدهای ارزی ۲۶میلیارد دلار بود و اکنون به بیش از صدمیلیارددلار افزایش یافته است باید فکر این معضل را می‌کردند. نادران ماجرای بمب به قول او «عباس میرزا» را هم این‌گونه شرح داد که به جای شلیک به اهداف دشمن در میدان تبریز منفجر شده و ۴۰۰ مسلمان را می‌کشد اما برای توجیه این بی‌کفایتی به پادشاه می‌گویند وقتی این بمب در بین مسلمانان اینقدر تاثیر می‌گذارد ببینید در بلاد کفر چه می‌کند. بعد هم خطاب به حسینی گفت این بمب را او منفجر کرده و هشدار داد که لازم باشد، او را استیضاح می‌کنند یا از کفایت می‌اندازند. او گفت وزیر اقتصاد در جلسات غیرعلنی هرچه می‌خواهد می‌گوید ولی در جلسه علنی شرح آیین‌نامه برای مجلس بیان می‌کند. نادران گفت: «خون دل می‌خوریم ولی تحمل نمی‌کنیم با افکار عمومی این‌طور رفتار کنید.» بعد هم از حسینی خواست که از پاسخ دادن «فرار نکند» و همه چیز را به «دشمن» و «تحریم»ها حواله ندهد و تاکید کرد که رفتارها در بازار ارز «خائنانه» است. نادران رفتار حسینی را رفتار «صادقانه» یک مدیر اجرایی ندانست. بعد هم به حسینی گفت که مبنای سوالش نه فقط قول رحیمی مبنی بر ترکاندن بمب ارزی توسط دولت در هشتم اسفند سال گذشته است بلکه وعده خود او در خردادماه گذشته مبنی بر کنترل بازار ارز را هم مدنظر دارد. نادران بعد هم سطح حرف‌هایش را به احمدی‌نژاد کشاند و گفت اگر حسینی پاسخگو نیست آیا باید جواب «بی‌کفایتی»ها را از رییس‌جمهوری بخواهند؟ اگر وزیر پاسخگو نیست بگوید آیا باید مجلس از رییس‌جمهوری سوال کند؟ نهایتا پاسخ وزیر اقتصاد به سوال الیاس نادران به رای گذاشته شد؛ رای‌گیری‌ای که پاسخش نه روز گذشته که از یکشنبه قبل معلوم بود. نمایندگانی که حاضر نشدند جلسه یکشنبه مجلس را نیم ساعتی برای شنیدن جواب‌های تکمیلی وزیر تمدید کنند، پاسخ‌شان به درستی پاسخ داده‌شده، واضح بود. مجلس جواب را وارد ندانست و یک کارت زرد دیگر به حسینی نشان داد. کارت زرد سوم که مقابل حسینی بالا برود بر اساس آیین‌نامه مجلس او در مسیر استیضاح قرار می‌گیرد.

میهمان این روزهای مجلس ۹ ماه پایانی را باید خیلی با احتیاط قدم بر دارد؛ چه آنکه با دو کارت زرد، بار شیشه بر بغل دارد. احتیاط برای حمل شیشه هم شرط عقل است.

ضمیمه آخر هفته

پرونده‌ای درباره شادی در زندگی ایرانیان

خنده بدون اسکناس

• • •

«سهراب‌سپهری» در گفت‌وگو با عبدالجبار کاکایی

• • •

محصولات آینده خودروسازان ایرانی

• • •

مرور کارنامه هنری مجید درخشانی

تکلیف فعالان اقتصادی چیست؟

گزارش تضاد سیاستگذاری‌ها در یک روز کاری مدیران اقتصادی کشور

صفحه ۴

حرف اول

سقوط آزاد خطوط هوایی

سیدعبدالرضا موسوی*

بااعلام بانک مرکزی به تمامی شرکت‌های هواپیمایی مبنی بر اینکه از این پس ارز دولتی به خطوط هوایی تعلق نمی‌گیرد و سهمیه ارز هزارو ۲۲۶ تومانی شرکت‌های هواپیمایی قطع خواهد شد، شرکت‌های هواپیمایی قطعا ورشکست خواهند شد. در واقع شرکت‌های هواپیمایی صددرصد به ارز وابسته هستند و حدود ۶۵درصد درآمد آنها تبدیل به ارز می‌شود، تا بتوانند هزینه‌های خود را تامین کنند. حال با افزایش قیمت ارز و قطع‌شدن فروش دولتی به شرکت‌ها، نرخ‌های کنونی افزایش پیدا خواهد کرد. هزینه شرکت‌های هواپیمایی، ارزی و بر اساس دلار است و اگر دولت در هفته جاری فکری به حال هزینه‌های خطوط هوایی نکند، یا فعالیت شرکت‌ها متوقف خواهد شد یا شرکت‌های هواپیمایی صددرصد افزایش قیمت خواهند داشت. در واقع نمی‌توان یک ساعت صندلی پرواز را در اختیار مسافر قرار داد و ۶۰ تا ۷۰هزار تومان دریافت کرد اما تمام هزینه‌های ایرلاین را با ارز ۲۵۰۰ تومانی پرداخت. متاسفانه دولت به خطوط هوایی اجازه نمی‌دهد تا نرخ بلیت‌ها را افزایش دهند و از آن طرف نیز قیمت دلار بالا رفته و ارز دولتی را قطع می‌کنند. در این صورت یک شرکت هواپیمایی از کجا باید هزینه‌های خود را تامین کند؟ هزینه‌های نشست و برخاست، هواشناسی، ناوبری، عبور از فضا برای خطوط هوایی به دلار محاسبه می‌شود و همچنین قیمت سوخت افزایش پیدا کرده و همه اینها برای شرکت‌های هواپیمایی ضرر است. از طرفی دیگر باید به این نکته توجه کرد که اگر ارز دولتی شرکت‌های هواپیمایی قطع شود، این حجم درخواست ارزی به سمت بازار خواهد رفت که می‌تواند منجر به افزایش تقاضا و در نتیجه موجب افزایش چندبرابری نرخ ارز شود. مسوولان باید به این نکته توجه کنند که این صنعت نیاز مردم و بخشی از جامعه است و بیشترین تقاضا را در صنعت حمل‌ونقل داراست. از مدیران دولتی و خصوصی تا تصمیم‌گیرندگان سیاسی کشور و افراد مریض که باید به سرعت حمل شوند و حتی برای سفرهای سیاحتی و زیارت به این صنعت نیازمند هستند. اگر هزینه و فروش موازنه شود یعنی قیمت بلیت‌ها بالا رود، مشتری‌ها واقعی می‌شود و بر اساس نیاز به هواپیما مراجعه می‌کنند و آن زمان می‌توان به تعادل رسید و ما نیز ارز خودمان را درست تهیه می‌کنیم.

*رییس انجمن شرکت‌های هواپیمایی

سرمقاله

روان شدن؛ پیش‌شرط آرامش

محمد طبیبیان*

شرایط این روزها در بازار ارز بیشتر شبیه یک معمای بزرگ شده اما به نظر می‌رسد در چنین شرایطی دولت و بانک‌مرکزی باید به‌جای تمرکز روی نرخ ارز و تبدیل آن به یک معمای بزرگ روی سازوکارهایی که به‌وسیله آن جریان معاملات ارزی تسهیل و سازماندهی می‌شود متمرکز شوند. بنابراین چندان خوشبینانه نخواهد بود که نرخ‌های متعدد همانند تجربه‌های گذشته بتواند موفق عمل کند و تاثیر مثبتی بر بازار بگذارد. بهترین کار در شرایط فعلی که اهمیت اساسی برای کشور دارد و به تداوم تجارت خارجی و بخش دولتی کمک می‌کند این است که دولت به سمت یک برنامه‌ریزی مشخص و سازماندهی قوی پیش برود. به زبانی ساده‌تر اینکه باید سعی شود در خصوص معاملات ارزی سازماندهی شده عمل شود و یک سازمان یا نهاد مشخص مسوول این امر قرار گیرد. با توجه به راهکارهای چند وقت اخیر به نظر نمی‌رسد سیاست‌های دولت و بانک‌مرکزی روی کنترل نرخ ارز تاثیر جدی داشته و نتیجه‌ای از آن حاصل شود. در شرایط تحریم بهترین راهکار تمرکزکردن روی معاملات ارزی در قالب بازار سازمان‌یافته و تنظیم شده است.

ادامه در صفحه ۱۱

راه‌حل منطقه‌ای بحران سوریه

کیهان برزگری*

سفر اخیر علی‌اکبر صالحی وزیر امور خارجه ایران به مصر و دیدار با محمد مرسی رییس‌جمهوری این کشور، تلاشی از سوی ایران برای نزدیک کردن دیدگاه‌های منطقه‌ای برای حل مسالمت‌آمیز بحران سوریه در قالب یک راه‌حل سیاسی است. ایران معتقد به نزدیک کردن دیدگاه‌های منطقه‌ای برای حل مسایل منطقه‌ای از جمله بحران سوریه است. اما نزدیک کردن دیدگاه‌های چهار بازیگر اصلی منطقه‌ای یعنی ایران، مصر، عربستان و ترکیه در مساله سوریه کار آسانی هم نیست چون هر یک از این بازیگران با روش‌ها و اهداف متفاوتی خواهان حل این بحران هستند. شاید در میان این چهار بازیگر دیدگاه‌های ایران و مصر در مقایسه با دو بازیگر دیگر یعنی عربستان سعودی و ترکیه از انعطاف بیشتری برخوردار باشد. چون دو بازیگر اخیر به نوعی منافع خود را در هماهنگی با سیاست‌های بازیگر فرامنطقه‌ای یعنی آمریکا هم می‌بینند و از این‌رو مصمم بر تداوم سیاست فعلی خود یعنی تغییر رژیم سوریه هستند. در مقابل دیدگاه‌های ایران و مصر بیشتر متکی بر تقویت دیدگاه‌های منطقه‌ای و تکیه بر یک‌سری مشترکات از جمله ضرورت توقف خشونت‌ها، عدم مداخله خارجی و تمرکز بر راه‌حل سیاسی و گفت‌وگو است. البته اختلاف اصلی ایران و مصر بر سر ماندن یا نماندن بشار اسد همچنان باقی است؛ نکته‌ای که از سوی سخنگوی دولت مرسی بار دیگر در نشست اخیر قاهره بر آن تاکید شد. از سوی دیگر، هرچند تحولات جهان عرب تمرکز بر خواسته‌های اصلاح‌طلبانه سیاسی- اجتماعی و ایدئولوژیک یعنی مسایل داخلی کشورهای عربی را در اولویت قرار داد، اما رقابت اصلی همچنان میان دولت‌ها به عنوان بازیگران کلاسیک صحنه سیاسی خاورمیانه در چارچوب حفظ نقش و معادلات قدرت در جریان است. در شرایط جدید، زمینه‌های رقابت و همکاری بازیگران منطقه‌ای، بیشتر متمرکز به ایجاد تعادل بین پویایی‌های سیاست داخلی کشورها از یک سو و ایفای نقش منطقه‌ای از سوی دیگر شده است. بر همین مبنا، ترکیه و عربستان سعودی تحت‌تاثیر مسایل داخلی و نقش منطقه‌ای خود با اتخاذ نوعی موضع‌گیری غیرقابل‌انعطاف، خواهان تغییر رژیم سوریه هستند. در مورد ترکیه، دولت اردوغان هرچند تحت‌تاثیر فشارهای سیاست داخلی به مواضع واقع‌بینانه‌تری در برخورد با بحران سوریه نزدیک می‌شود و به همین دلیل هم ترکیه در نشست اخیر قاهره شرکت کرد اما همچنان بر مواضع اعلامی خود یعنی کناره‌گیری اسد از قدرت به دلیل تقویت منافع اقتصادی و ایفای نقش رهبری سیاسی منطقه‌ای تاکید می‌کند. در مورد عربستان هم عدم حضور سعودی‌ها در نشست قاهره احتمالا ناشی از اختلافات موجود بین نخبگان رژیم سعودی در برخورد با بحران سوریه از یک‌سو و عدم تمایل عربستان به حل بحران به شکل سیاسی و در قالب منطقه‌ای از سوی دیگر است که می‌تواند منجر به تقویت نقش ایران و مصر شود. در این شرایط، نزدیکی بیشتر دیدگاه‌های ایران و مصر می‌تواند کلید حل بحران سوریه باشد و همزمان بر دیدگاه‌های ترکیه و عربستان به پذیرش یک راه‌حل سیاسی و در قالب منطقه‌ای تاثیر بگذارد.

*رییس پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه و استاد روابط بین‌الملل

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق
تلفنی آگهی می‌پذیرد.

۸۸۷۶۱۷۷۰
۸۸۹۸۶۸۲۹
۸۸۷۸۲۸۲۸